

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/1072/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112209772
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6112209772.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa: SPP - distribúcia, a.s., so sídlom Mlynské nivy 44/b, Bratislava, IČO: 35 910 739, v konaní právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Gallo s.r.o., Jilemnického 30, Martin, proti odporkyni: B. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. XX, K. K., o zaplatenie sumy 8.002,51 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7C/140/2012-134 zo dňa 30. 09. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku, ktorým súd navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal, z r u š u j e a v tomto rozsahu mu vec v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 8.002,51 Eur s 9,25 %-ným ročným úrokom z omeškania od 14. 06. 2011 do zaplatenia, a to titulom náhrady škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu za obdobie od 13. 08. 2007 do 16. 05. 2011. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 150 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Ako dôvod hodný osobitného zreteľa uviedol zdravotný stav odporkyne, ktorá je invalidnou dôchodkyňou s príjmom 280 Eur mesačne, ako aj možnosť navrhovateľa uplatniť nárok a urobiť opatrenia na zamedzenie neoprávneného odberu skôr - od 09. 08. 2007, a tak ovplyvniť výšku nároku ako aj trov konania.

Proti rozsudku okresného súdu vo výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ. Odvolateľ má za to, že súd prvého stupňa aplikáciou ustanovenia § 150 O. s. p. pochybil, nakoľko účelom náhrady trov konania je kompenzovať účastníkovi konania výdavky, ktoré musel vynaložiť v dôsledku protiprávneho konania proti ktorému sa musel brániť súdnou cestou. Namietol, že súd prvého stupňa detailnejšie neskúmal majetkové pomery odporkyne, pričom sa uspokojil len s jej tvrdením o svojej zlej sociálnej situácii. Tieto tvrdenia však neboli ničím preukázané. Súd sa pri uplatnení moderačného práva oprel len o výpoveď odporkyne, pričom však ďalej neskúmal majetkové pomery odporkyne. Moderačné právo súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania vyžaduje splnenie dvoch predpokladov. V prvom rade ide o okolnosti hodné osobitného zreteľa a súčasne okolnosti výnimočné. Úvaha súdu o tom, či sú splnené podmienky pre aplikáciu § 150 O. s. p. musí byť v rozhodnutí riadne odôvodnená. Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, pričom jej nepriznanie alebo priznanie len sčasti úspešnému účastníkovi pripúšťa len ak výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok. Navrhovateľ preto navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie, v časti výroku o trovách konania, zmenil tak, že odporkyni uloží povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 480,- Eur na účet vo Z., a.s., č. ú.: XXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXXXXXX a trovy právneho zastúpenia vo výške 1872,89 Eur na účet v T. R. K., a.s., č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXXXXXX.

Vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p. a v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom výroku podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) a h) O. s. p. zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia mu vec v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd uložil odporkyňi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 8.002,51 Eur s 9,25 %-ným ročným úrokom z omeškania od 14. 06. 2011 do zaplataenia zostal nedotknutý.

Z obsahu predloženého spisu odvolací súd zistil, že navrhovateľ sa voči odporkyňi domáhal zaplataenia sumy 8.002,51 Eur spolu s príslušenstvom titulom náhrady škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu za obdobie od 13. 08. 2007 do 16. 05. 2011. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že odporkyňa odoberala plyn od 09. 08. 2007 do 16. 05. 2011 bez uzatvorenej zmluvy, teda v súlade s § 59 zákona č. 656/2004 Z. z. išlo o neoprávnený odber. K ukončeniu zmluvy o dodávke plynu došlo dňom 08. 08. 2007, kedy SPP, a.s., IČO: 35 815 256, odstúpilo od zmluvy uzatvorenej s odporkyňou z dôvodu neplnenia si povinnosti riadne a včas platiť cenu za dodaný plyn. Navrhovateľ vyčíslil škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu vo výške 8.002,51 Eur. Keďže odporkyňa v konaní netvrdila, že by za žalované obdobie uhradila cenu dodaného plynu, pričom v konaní bolo preukázané, že k odberu plynu došlo, čo odporkyňa nepoprela, zaviazal súd odporkyňu povinnosťou zaplatiť navrhovateľovi sumu 8.002,51 Eur spolu s 9,25 %-ným ročným úrokom z omeškania od 14. 06. 2011 do zaplataenia. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 150 O. s. p. Súd navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal vzhľadom na osobitné dôvody, a to zdravotný stav odporkyne, ktorá je invalidná dôchodkyňa, jej príjem je 280 Eur mesačne, ako aj skutočnosť, že navrhovateľ mal možnosť uplatniť si nárok a urobiť opatrenia na zamedzenie neoprávneného odberu skôr - od 09.08.2007, a tak ovplyvniť výšku nároku, ako aj trov konania.

Právo na spravodlivý súdny proces je základným právom účastníka súdneho konania a je garantované tak Ústavou Slovenskej republiky (čl. 46 a nasl.), Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), ako i zákonmi Slovenskej republiky. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) i Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004, sp. zn. I. ÚS 226/2003, z 27. júla 2011, sp.zn. III. ÚS 198/2011) sa za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považuje i nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Rozhodnutie súdu (až na výnimky stanovené zákonom-vid' napr. § 157 ods. 4 O. s. p.) musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie. V súlade s § 157 ods. 2 O. s. p. musí súd v odôvodnení rozsudku podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozsudku a musí sa vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní. Ak rozsudok prvostupňového súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O. s. p., je nepreskúmateľný. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu porušuje právo účastníka na spravodlivý súdny proces a v konečnom dôsledku mu odníma možnosť konať pred súdom, pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na formálny nedostatok odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa predstavujúci nepresné vymedzenie zákonného ustanovenia, podľa ktorého súd rozhodoval o trovách konania. Súd uviedol, že rozhodoval podľa § 150 avšak bez toho aby presne špecifikoval právny predpis a tiež odsek predmetného zákonného ustanovenia. Len z obsahu odôvodnenia vymedzujúceho osobitné dôvody, pre ktoré súd navrhovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania vyplýva, že prvostupňový súd mal na zreteľi ustanovenie § 150 ods. 1 O. s. p.

Podľa ustanovenia § 150, ods. 1 O. s. p. ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že v sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 142 ods. 1 O. s. p.). Aplikácia citovaného ustanovenia § 150 O. s. p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich kritérií je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi konania a aby neodporovalo dobrým mravom.

Odôvodnenie rozhodnutia, v ktorom je ustanovenie § 150 Občianskeho súdneho poriadku aplikované, by malo byť precízne, pričom sa ex lege vyžaduje, aby v tomto konaní boli bezpečne preukázané skutočnosti, na základe ktorých je toto ustanovenie aplikované (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 248/2010 z 21. októbra 2010). Priamo z textu zákonného ustanovenia vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí preto vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť, pretože v opačnom prípade by mohlo ísť o postup, ktorý by mohol mať črty svojvoľie. Dôvodom spočívajúcim v pomeroch účastníkov je napr. skutočnosť, že sa účastník, ktorý nemal úspech vo veci, ocitne v takej závažnej sociálnej alebo majetkovej situácii, ktorá predstavuje dôvod hodný osobitného zreteľa. Je však nutné prihliadnuť aj na pomery druhej strany sporu. Len konštatovanie, že rozhodnutie o výnimočnom nepriznaní práva na náhradu trov konania nezasiahne nepriaznivo do majetkovej sféry úspešného účastníka konania, bez toho, aby sa súd majetkovou sférou tohto účastníka akokoľvek zaoberal, je neprípustné a takýto postup možno z hľadiska súdu hodnotiť ako svojvoľný, ktorý je spôsobilý zasiahnuť do základného práva na spravodlivé konanie. Rovnako nie je prípustné odôvodnenie obsahujúce iba odkaz na výpoveď účastníka konania bez toho, aby bolo možné z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia zistiť, z akých dôkazných prostriedkov súd čerpal svoje zistenia pre následný záver o odôvodnenosti aplikovať § 150 O. s. p.

Odvolací súd námietku navrhovateľa vytykajúcu súdu prvého stupňa rozhodnutie v zmysle § 150 O. s. p. len na podklade tvrdení odporkyne, bez toho aby súd bližšie skúmal majetkovú a sociálnu situáciu odporkyne, považuje za dôvodnú. Základným predpokladom pre použitie tohto ustanovenia v súvislosti s náhradou trov konania je preukázanie existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa. Odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu, v ktorom je ustanovenie § 150 O. s. p. aplikované, nie je dostatočné, pretože z neho nevyplýva, akým spôsobom mal súd prvého stupňa za preukázané odporkyňou tvrdené skutočnosti, na základe ktorých aplikoval predmetné ustanovenie. Odvolací súd preto po preskúmaní napadnutého uznesenia konštatuje nesprávnosť a nezákonnosť postupu súdu pri rozhodovaní spočívajúcu v nedostatočnom zistení skutkového stavu.

Odvolací súd, vzhľadom na všetky konštatované skutočnosti, rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) a h) O. s. p. zrušil a podľa ustanovenia § 221 ods. 2 O. s. p. mu vec v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie o trovách konania. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.